

КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР НИШ

Установа којој се верује

Центар за нуклеарну медицину

Бул. др Зорана Ђинђића 48

18000 Ниш

Тел: 0184224364

бораве најчешће 3 дана у специјално опремљеним апартманима ради изолације.

Малигни тумор штитасте жлезде (настао из фоликуларних ћелија) је излечива болест када се на време открије и када се на одговарајући начин спроведе лечење. Хируршко одстрањивање штитасте жлезде је први корак у лечењу.

Радиоактивни јод се користи за уништавање заосталог ткива у тироидној ложи након операције карцинома штитасте жлезде. Ова процедура се зове аблација. Радиојодна терапија је процедура којом се лечи тироидни карцином који заостаје након операције, најчешће у врату или плућима или карцином који се поново јави након првобитног лечења.

Нормално, штитаста жлезда је једини орган који преузима јод из хране и складишти га за стварање хормона који имају значајну улогу у метаболизму. Ова јединствена особина омогућава радиоактивном јоду да „циља“ и уништава све ћелије тироидне жлезде које застану након хируршког отклањања.

Лечење радиоактивним јодом се састоји у једноставној процедури давања капсуле у којој је радиојод, коју пацијент прогута са водом. Ради лечења, пацијенти се примају у болницу где након што попију капсулу са радиоактивним јодом,

Радиоактивни јод се безбедно користи за лечење карцинома штитасте жлезде дуже од 60 година. Појава ретких случајева секундарног тумора након лечења радиоактивним јодом се не разликује од појаве секундарног канцера код људи који нису били изложени било каквом дејству јонизујућег зрачења, па се ова појава тумачи дужим животним веком становништва и повећаном вероватноћом за ову појаву.

Мере опреза о којима ће бити говора у даљем тексту су првенствено у циљу заштите људи у Вашој околини, посебно деце и трудница, Ваших укућана и осталих од непотребног утицаја радиоактивности која потиче од веома мале, законом дозвољене активности заосталог радиоактивног јода у Вашем телу.

Код највећег броја пацијената нема нежељених дејстава након давања радиоактивног јода.

Веома ретко се може јавити осећај стезања и отока у врату, са или без осећаја жарења, који могу трајати 2-3 дана. Уколико се јаве ови симптоми, обавестите дежурног лекара који ће вам дати таблету аналгоантипиретика, након чега ће сви симптоми нестати.

Изузетно ретко се одмах након давања капсуле радиоактивног јода може јавити болу у врату који се веома ефикасно отклања краткотрајним давањем таблета кортикостероида.

Понекад се може јавити краткотрајан поремећај чула укуса, најчешће тек након што се вратите кући. Ова појава може трајати до неколико недеља и најчешће спонтано нестаје. Да би сте спречили настанак овог симптома потребно је да попијете доста воде или чаја 2 сата након што попијете капсулу са радиоактивним јодом.

Радиоактивни јод одлази мањим делом и у пљувачне жлезде што може довести до привременог, а понекад и трајног оштећења функције стварања пљувачке. Зато Вам саветујемо да попијете чашу воде на сваки сат након давања радиоактивног јода све док сте будни током првог дана. Такође, корисно је да или сишете киселе бомбоне, жваћете жвакаћу гуму или повремено сишете кришку лимуна.

Питајте и консултујте се о наведеним појавама и начинима њиховог превазилажења са специјалистом који ће Вас лечити или са било којим лекаром у Центру за нуклеарну медицину.

Лечење радиоактивним јодом није дозвољено током трудноће! Уколико планирате трудноћу, консултујте се са лекаром о терминима када је трудноћа безбедна након давања капсуле радиоактивног јода. Уколико нисте сигурни да ли сте у другом стању, потребно је да на дан давања радиоактивног јода урадите β -ХЦГ тест на трудноћу из крви.

Уколико дојите дете, потребно је да прекинете дојење 6-8 недеља пре давања радиоактивног јода. После лечења радиоактивним јодом се трајно прекида дојење детета.

Сексулане односе можете имати након што сте лечени радиоактивним јодом и након изласка из болнице уз употребу кондома током осам дана.

Код жена у репродуктивном периоду (могу да затрудне) је потребно предузети поуздане начине контрацепције током 6 месеци од лечења радиоактивним јодом. Плодност жена се не нарушава чак и након вишеструког лечења радиоактивним јодом. Мушкарцима који се лече радиоактивним јодом се саветује да не планирају очинство најмање 4 месеца након лечења.

Најмање 3 недеље након операције, пре лечења радиоактивним јодом лек левотироксин се не прописује (код пацијената након операције уклањања штитасте жлезде) или је потребно обуставити узимање лека (код пацијената који пију лек а којима се радиоактивни јод даје други, и сваки следећи пут). Након обустављања лека левотироксина није дозвољено управљање моторним возилима, све до поновног увођења лека.

Као последица недостатка хормона штитасте жлезде због обустављања лека, могу се јавити симптоми слабости и умора. Нестанак наведених симптома се очекује дан-два након почетка поновног узимања лека левотироксина, са којим се започиње неколико дана после узимања радиоактивног јода.

Услед недостатка хормона пацијенти могу имати осећај хладноће, посебно руку и ногу, па је потребно понети топлију одећу и чарапе са собом ради пријатнијег боравка у терапијском блоку.

Ближе информације о начину и времену обустављања терапије левотироксином као и о поновном увођењу лека добићете од лекара специјалисте који ће Вас лечити пре и након боравка у терапијском блоку Центра за нуклеарну медицину.

Све лекове које користите за лечење повишеног крвног притиска, шећерне болести, хипопаратироидизма и друге, можете слободно узимати како је прописано. Понесите са собом мању количину лекова које редовно узимате да бисте наставили са терапијом током боравка у терапијском блоку.

Лекове који садрже јод (најчешће витамини и суплементи) не треба узимати 2 недеље пре лечења радиојодом, да би ефекат давања радиоактивног јода био потпун.

Ближе информације о лековима које не смете узимати добићете од лекара специјалисте који ће Вас лечити пре и након боравка у терапијском блоку Центра за нуклеарну медицину.

- воће, осим вишања, побрће сирово, свеже кувано или смрзнуто, без соли
- ољуштен кромпир
- неосољено језграсто воће (кикирики) без соли
- беланаце јајета
- свеже месо (пилетина, говедина, свињетина, јагњетина, телетина) у количини до 170 грама дневно
- житарице и хлеб са малим садржајем соли (до 4 порције производа од житарица на дан)
- тестенине са малим садржајем соли
- шећер, желе, џем, мед
- црна чоколада и какао прах
- црни бибер, свежи или осушени зачини
- уље (сва уља су дозвољена, чак и сојино уље)

Дозвољене су и следеће грицкалице:

- воће
- суво грожђе
- сирово поврће
- неосољене кокице
- кикирики без соли, бадем без соли
- воћни сокови и газирана пића (осим црвено или наранџасто обојених)
- соса сола, diet сола, црна кафа, пиво, вино, лимунада, воћни сокови (осим црвено или наранџасто обојених пића)

- јодирана со, морска со
- морски плодови, риба
- млечни производи (млеко, сир, јогурт,

бутер, сладолед, млечни намази, сурутка)

- жуманце јајета као и храна која садржи цела јаја
- пециво - већина куповног пецива садржи јодирану со (дозвољен је домаћи хлеб направљен са минималном количином соли)
- чоколада (због садржаја млека)
- сируп, меласа
- производи од соје (соја млеко, соја сос, тофу...)
- црвени пасуљ
- кожица кромпира
- пиринач избегавати или га јести у ограниченим количинама
- витамини, додаци храни, Oligovit
- лекови који садрже јод, црвено, наранџасто или браон обојени лекови (Brufen, Alfa D3, Dilcoran, Rocaltrol 0.5 µg није дозвољен док је Rocaltrol од 0.25 µg дозвољен)
- црвено и наранџасто обојени сокови, коктели који садрже ликер од вишања
- забрањено је уношење готових јела, грицкалица, конзервисане, ресторанске и брзе хране с обзиром да је тачан садржај соли у њима непознат

Приликом пријема са собом је потребно понети: одлуку онколошког лекарског конзилијума о потреби лечења радиоактивним јодом, оверени упут, здравствену књижицу, личну карту, налаз крвне слике и седиментације као и биохемијске анализе крви не старије од месец дана, као и мишљење интернисте да можете безбедно и самостално да проведете време у терапијском блоку. Такође, понесите и осталу медицинску документацију везану за лечење штитасте жлезде.

У терапијском блоку ћете провести 1-4 дана, у зависности од брзине којом Ваше тело елиминише радиоактивност као и од јачине (дозе) радиоактивног јода који Вам је дат. Дозу радиоактивног јода одређује лекар за сваког пацијента појединачно.

Потребно је да дођете у заказано време у амбулатну Центра за нуклеарну медицину где ће Вас сачекати особље и дати сва неопходна упутства и показати апартман у коме ћете боравити. Тада је прилика да питате лекара све оно што Вас интересује о току лечења.

Пре пријема ћете потписати формулар о пристанку на лечење.

Капсулу са радиоактивним јодом ће Вам дати лекар да попијете са водом. Након што сте узели капсулу, не смете да узимате храну и пиће 2 сата, ради боље абсорпције радиоактивног јода из црева. Након 2 сата смете да узимате храну и доста течности, како је раније наведено.

Центар за нуклеарну медицину има 2 идентична, светла и конфорна апартмана, јужни и северни. Апартмани су опремљени централним грејањем, клима уређајем, телефоном, телевизором и купатилом са мокрим чвором, лавабоом и туш кабином. Такође, у апартману се налази камера за видео надзор која је повезана са компјутером у лекарској соби. Са лекаром ћете током боравка у терапијском блоку комуницирати телефоном, у било које доба дана и ноћи.

Није дозвољен излазак из апартмана докле год то лекар не одреди. Храна ће Вам бити достављана колицима у ходник Вашег апартмана и о томе ћете бити обавештени телефоном. Када завршите оброк, колица ћете вратити у ходник апартмана и за собом затворити оловна врата.

Ради пријатнијег боравка у терапијском блоку са собом можете понети књиге, омиљене часописе, лаптоп, мобилни телефон.

Са собом понесите 2 стара пешкира (која ћете моћи да баците након изласка из терапијског блока), спаваћницу или пиџаму и пластичне папуче. Дозвољено је да са собом понесете и омиљени напитац, кекс, или било шта од хране, у мањој

количини, за боравак од 3 дана. Дозвољено је донети само оригинално упаковану храну и напитке. Храну не смете уносити у апартман, већ је предајете особљу ради складиштења у фрижидеру трпезарије. Наше особље ће Вам уз болнички оброк сервирати донете напитке или храну по жељи.

Након забршеног лечења радиоактивним јодом, потребно је да Вам се уради скен целог тела да би се видели ефекти примењеног лечења. Након што је урађен скен, дежурни лекар ће Вам издати отпусну листу.

У тренутку Вашег отпуста, радиоактивност у Вашем телу је у оквирима законски дозвољених вредности које не нарушавају безбедност Ваше околине.

Ипак, потребно је још извесно време након лечења да се придржавате свих мера заштите у односу на личну хигијену и прање рубља .

Такође, неопходно је да избегавате блиске контакте са децом и трудницама (на дистанци од 1,5 м) још 10-15 дана након лечења. Било би добро да ако сте у могућности, те две недеље боравите изоловани у некој од просторија Вашег стана.

Потребно је избегавати боравак на местима масовног окупљања, као што су биоскопи, позоришта и јавни градски превоз.

Баш лекар ће током отпуста тачно одредити време, дан почетка и дозу лека левотироксина. Такође ће Вам одредити време првог наредног контролног прегледа.